

ส่วนที่ ๒ ผลงานที่จะส่งประเมิน (เรียงลำดับตามความดีเด่นหรือความสำคัญ)

๑) ชื่อผลงาน

- ๑.๑) ผลงานลำดับที่ ๑ : การดำเนินการเพื่อให้มีการชดใช้ค่าเสียหาย และการดำเนินการทางวินัย ตามผลการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๑๑ (จังหวัดนครสวรรค์) กรณี การจัดซื้อเหล็กเส้นข้ออ้อย ๔ ขนาด จำนวน ๒๒,๔๐๐ เส้น ของศูนย์สร้างและบูรณะสะพานที่ ๑ (พิจิตร)
- ๑.๒) ผลงานลำดับที่ ๒ : การแก้ต่างคดีปกครอง หมายเลขดำที่ ๗๙/๒๕๖๕ ศาลปกครองพิษณุโลก ระหว่าง [REDACTED] ผู้ฟ้องคดี กรมทางหลวง ผู้ถูกฟ้องคดี กรณีผู้ฟ้องคดี รับช่วงสิทธิจากผู้เอาประกันภัย เพื่อเรียกค่าเสียหาย จากเหตุต้นไม้ในเขตทางหลวงโค่นล้มทับรถยนต์คันที่ ผู้ฟ้องคดีรับประกันภัยไว้
- ๑.๓) ผลงานลำดับที่ ๓ : การแก้ต่างคดีปกครอง หมายเลขดำที่ ๑๔๙/๒๕๖๕ ศาลปกครองพิษณุโลก ระหว่าง [REDACTED] ผู้ฟ้องคดี แขวงทางหลวงพิษณุโลกที่ ๒ (วังทอง) ที่ ๑ กรมทางหลวง ที่ ๒ ผู้ถูกฟ้องคดี กรณี ผู้ฟ้องคดีขอให้ศาลมีคำพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดี รื้อถอนสะพานลอย ออกจากบริเวณด้านหน้าที่ดินของผู้ฟ้องคดี

๒) ระยะเวลาที่ดำเนินการ

- ๒.๑) ผลงานลำดับที่ ๑ : ๘ กันยายน ๒๕๖๔ - ๒๗ กันยายน ๒๕๖๖
- ๒.๒) ผลงานลำดับที่ ๒ : ๑๒ พฤษภาคม ๒๕๖๔ - ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๖๕
- ๒.๓) ผลงานลำดับที่ ๓ : ๘ ธันวาคม ๒๕๖๕ - ๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๖

๓) สัดส่วนในการดำเนินการเกี่ยวกับผลงาน

- ผลงานลำดับที่ ๑ : ตนเองปฏิบัติ คิดเป็นสัดส่วน ๘๐ %

รายละเอียดผลงาน ผู้ขอรับการประเมินได้รับคำสั่งแต่งตั้งให้เป็นกรรมการ และเลขานุการ ในคณะกรรมการ สอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด และคณะกรรมการสอบสวนทางวินัยอย่างร้ายแรง โดยดำเนินการสอบสวนให้เป็นไปตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในกฎหมาย กฎ ระเบียบ รวมถึงการวางแผน กำหนด แนวทางการสอบสวน การแสวงหาข้อเท็จจริง และพิจารณาข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้คณะกรรมการ สอบสวนนำมาใช้พิจารณา และจัดทำรายงานการสอบสวน สรุปผลการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบ และผลการสอบสวนทางวินัย เสนอผู้มีอำนาจพิจารณาตามลำดับต่อไป

กรณีที่เป็นผลงานร่วมกันของบุคคลหลายคน

รายชื่อผู้ที่มีส่วนร่วม ในผลงาน	ลายมือชื่อ	สัดส่วนผลงาน ของผู้ที่มีส่วนร่วม	ระบุรายละเอียดของผู้ที่มีส่วนร่วมในผลงาน
นายวุฒิชัย บุคดา		๑๐ %	เป็นประธานกรรมการ สอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด และสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง ร่วมสอบสวน ประชุม ลงความเห็น
นางสาวธนกร พรณรงค์		๕ %	เป็นกรรมการ สอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด ร่วมสอบสวน ประชุม ลงความเห็น
นางสาววรรณวิไล ภูครองหิน		๕ %	เป็นกรรมการ สอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง ร่วมสอบสวน ประชุม ลงความเห็น

- ผลงานลำดับที่ ๒ : ตนเองปฏิบัติ คิดเป็นสัดส่วน ๙๐ %

รายละเอียดผลงาน ผู้ขอรับการประเมิน เป็นผู้รวบรวม ตรวจสอบ และจัดทำเอกสารหลักฐานเพื่อ
ประกอบการแก้ต่างในคดีปกครอง โดยแสวงหาข้อเท็จจริง ประกอบการพิจารณาข้อกฎหมาย และจัดทำ
รายงานสรุปข้อเท็จจริง และข้อต่อสู้ในคดี ประสานงานกับพนักงานอัยการ เพื่อจัดทำคำให้การต่อสู้คดี

กรณีที่เป็นผลงานร่วมกันของบุคคลหลายคน

รายชื่อผู้ที่มีส่วนร่วม ในผลงาน	ลายมือชื่อ	สัดส่วนผลงาน ของผู้ที่มีส่วนร่วม	ระบุรายละเอียดของผู้ที่มีส่วนร่วมในผลงาน
นายจำลอง อักษร		๑๐ %	เป็นผู้ตรวจสอบ กำกับ ดูแล

- ผลงานลำดับที่ ๓ : ตนเองปฏิบัติ คิดเป็นสัดส่วน ๙๐ %

รายละเอียดผลงาน ผู้ขอรับการประเมิน เป็นผู้รวบรวม ตรวจสอบ และจัดทำเอกสารหลักฐานเพื่อ
ประกอบการแก้ต่างในคดีปกครอง โดยแสวงหาข้อเท็จจริง ประกอบการพิจารณาข้อกฎหมาย และจัดทำ
รายงานสรุปข้อเท็จจริง และข้อต่อสู้ในคดี ประสานงานกับพนักงานอัยการ เพื่อจัดทำคำให้การต่อสู้คดี

กรณีที่เป็นผลงานร่วมกันของบุคคลหลายคน

รายชื่อผู้ที่มีส่วนร่วม ในผลงาน	ลายมือชื่อ	สัดส่วนผลงาน ของผู้ที่มีส่วนร่วม	ระบุรายละเอียดของผู้ที่มีส่วนร่วมในผลงาน
นายปรากฏ ปวงแก้ว		๑๐ %	เป็นผู้ตรวจสอบ กำกับ ดูแล

๔) ข้อเสนอแนวความคิดการพัฒนาหรือปรับปรุงงาน (จำนวน ๑ เรื่อง)

เรื่อง คำแนะนำในการปฏิบัติงานด้านการควบคุม ดูแลที่ดินสงวนนอกเขตทาง ของกรมทางหลวง
ภายหลังการประกาศใช้พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.๒๕๖๒

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อความดังกล่าวข้างต้นถูกต้องและเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ) (ผู้ขอรับการประเมิน)
(นายสมศักดิ์ จิ่งสำเร็จการ)
(วันที่ ๑๕ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๗)

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

(ลงชื่อ) (ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล)
(นายปรากฏ ปวงแก้ว)
(วันที่ ๑๕ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๗)

(ลงชื่อ) (ผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไป)
(นายพันธุ์ศักดิ์ สัตยเทวา)
(วันที่ ๑๕ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๗)

หมายเหตุ คำรับรองจากผู้บังคับบัญชาอย่างน้อย ๒ ระดับ คือ ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล และผู้บังคับบัญชา
ที่เหนือขึ้นไปอีก ๑ ระดับ เว้นแต่ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาดังกล่าวเป็นบุคคลคนเดียวกัน ก็ให้มี
คำรับรอง ๑ ระดับได้

แบบเสนอเค้าโครงเรื่องโดยสรุปของผลงานและข้อเสนอแนวคิด

(กรณีเลื่อนประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการ ระดับชำนาญการพิเศษ และระดับเชี่ยวชาญ)

ชื่อผลงานลำดับที่ ๑ การดำเนินการเพื่อให้มีการชดใช้ค่าเสียหาย และการดำเนินการทางวินัย ตามผลการตรวจสอบของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๑๑ (จังหวัดนครสวรรค์) กรณี การจัดซื้อเหล็กเส้นข้ออ้อย ๔ ขนาด จำนวน ๒๒,๔๐๐ เส้น ของศูนย์สร้างและบูรณะสะพานที่ ๑ (พิจิตร)

๑. สรุปสาระสำคัญ

ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน โดยสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินภูมิภาคที่ ๑๑ (จังหวัดนครสวรรค์) ได้ตรวจสอบสืบสวน กรณีการจัดซื้อเหล็กเส้นข้ออ้อย ๔ ขนาด จำนวน ๒๒,๔๐๐ เส้น ของศูนย์สร้างและบูรณะสะพานที่ ๑ (พิจิตร) ตามสัญญาเลขที่ e-สพ.๑/หม/๒/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๗ เพื่อใช้ใน งานก่อสร้างขยายความกว้างสะพานเดชาติวงศ์ จังหวัดนครสวรรค์ โดยตรวจสอบจากเอกสารบัญชีควบคุมพัสดุ เมื่อวันที่ ๒๐ สิงหาคม ๒๕๕๗ พบว่าเหล็กเส้นข้ออ้อยทั้ง ๔ ขนาด มีการเบิกใช้งานไปแล้ว จำนวน ๑๓,๐๙๒ เส้น คงเหลือจำนวน ๙,๓๐๘ เส้น แต่จากการตรวจสอบข้อเท็จจริง ณ ศูนย์สร้างและบูรณะสะพานที่ ๑ (พิจิตร) กลับพบว่ามีเหล็กเส้นข้ออ้อยที่ยังไม่ได้ใช้งานเหลืออยู่ทั้งหมด จำนวน ๓,๑๗๕ เส้น มีการเบิกใช้งานไปแล้ว จำนวน ๑๒,๖๓๓ เส้น รวมจำนวนเหล็กเส้นข้ออ้อยที่ตรวจสอบได้ มีจำนวนเพียง ๑๕,๘๑๓ เส้น ขาดไปจำนวน ๖,๕๘๗ เส้น (ไม่มีให้ตรวจสอบ) จึงน่าจะเชื่อว่าผู้ขายยังส่งมอบพัสดุไม่ครบถ้วนตามสัญญา แต่คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ ได้ทำการตรวจรับพัสดุ และรับรองว่าถูกต้องครบถ้วน อันเป็นการจัดทำเอกสาร อันเป็นเท็จ เพื่อเอื้อประโยชน์ให้กับผู้ขาย ทำให้ทางราชการได้รับความเสียหาย ดังนั้น ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน โดยสำนักงานการตรวจเงินพิเศษภาค ๑๑ จึงขอให้กรมทางหลวงดำเนินการทางวินัยกับคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ เจ้าหน้าที่พัสดุ และผู้ที่เกี่ยวข้อง พร้อมกับดำเนินการเพื่อให้มีการชดใช้ค่าเสียหาย จำนวน ๕,๓๐๖,๐๓๐.๕๒ บาท (ห้าล้านสามแสนหกพันสามสิบบาท ห้าสิบบองสตางค์) คืนให้แก่ทางราชการ

กรมทางหลวง โดยศูนย์สร้างและบูรณะสะพานที่ ๑ (พิจิตร) จึงได้มีคำสั่ง ที่ ศ.สส.๑/๑.๑/๘๒๔/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๘ กันยายน ๒๕๖๔ แต่งตั้งผู้ขอรับการประเมิน และผู้มีส่วนร่วมในผลงาน เป็นคณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด และต่อมากรมทางหลวงได้มีคำสั่ง ที่ จ.๖.๑.๑/๗/๒๕๖๔ ลงวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๖๔ แต่งตั้งผู้ขอรับการประเมิน และผู้มีส่วนร่วมในผลงาน เพื่อเป็นคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง ดำเนินการสอบสวนวินัยกับคณะกรรมการตรวจรับพัสดุ และเจ้าหน้าที่พัสดุของศูนย์สร้างและบูรณะสะพานที่ ๑ (พิจิตร) จำนวน ๔ ราย ทั้งนี้ผู้ขอรับการประเมินในฐานะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด ได้ดำเนินการสอบข้อเท็จจริงตามขั้นตอน วิธีการที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.๒๕๓๙ และระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.๒๕๓๙ แก้ไขเพิ่มเติมโดยระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยหลักเกณฑ์การปฏิบัติเกี่ยวกับความรับผิดชอบทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๕๙ โดยตรวจสอบ และรวบรวมพยานหลักฐาน รวมถึงข้อเท็จจริง และเปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้ชี้แจงข้อเท็จจริง และได้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตนอย่างเพียงพอ และเป็นธรรม สำหรับการดำเนินการของผู้ขอรับการประเมินในฐานะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง ผู้ขอรับการประเมินได้ดำเนินการสอบสวนวินัยกับผู้ถูกกล่าวหา ตามขั้นตอน วิธีการที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือน พ.ศ.๒๕๕๑ หมวด ๗ ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย และ กฎ ก.พ. ว่าด้วยการดำเนินการทางวินัย พ.ศ.๒๕๕๖ ทั้งนี้โดยคำนึงถึงความยุติธรรม และปราศจากอคติ เพื่อเป็นหลักประกันความเป็นธรรมให้แก่ผู้ถูกกล่าวหา โดยเปิดโอกาสให้ผู้ถูกกล่าวหาทุกคนมีโอกาสชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา และแสดงพยานหลักฐาน หรืออ้าง

พยานหลักฐาน เพื่อพิสูจน์ความบริสุทธิ์ และแก้ข้อกล่าวหาอย่างเพียงพอ และโดยที่คณะกรรมการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด และคณะกรรมการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง ถูกแต่งตั้งขึ้นมาโดยอำนาจของกฎหมายต่างกัน อำนาจหน้าที่ และวัตถุประสงค์ในการสอบสวนจึงแตกต่างกัน และไม่สามารถนำผลการสอบสวนของแต่ละสำนวนมาใช้แทนกันได้ ดังนั้น ผู้ขอรับการประเมิน จึงต้องดำเนินการสอบสวนแต่ละสำนวนต่างหากจากกัน โดยในการสอบสวนทั้งสองสำนวน มีประจักษ์พยานให้ถ้อยคำยืนยันข้อเท็จจริง สอดคล้องกับคำให้การของผู้ถูกกล่าวหา และเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องว่า พยานได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ในการตรวจสอบควบคุมการขนเหล็กเส้นข้ออ้อยซึ่งผู้ขายจะทยอยนำมาส่งมอบให้แก่ศูนย์สร้างและบูรณะสะพานที่ ๑ (พิจิตร) กองเก็บไว้บริเวณลานคอนกรีตภายในศูนย์สร้างและบูรณะสะพานที่ ๑ (พิจิตร) โดยได้ดำเนินการตรวจสอบจำนวนเหล็กเส้นข้ออ้อยตามขั้นตอนวิธีการที่คณะกรรมการตรวจรับพัสดุได้ให้การไว้ ทั้งนี้ พยานสามารถให้ถ้อยคำอธิบายวิธีการในการตรวจนับเหล็กเส้นข้ออ้อยได้อย่างเป็นลำดับ ขั้นตอน โดยละเอียด สอดคล้องกับพยานเอกสารที่ปรากฏโดยไม่มีพิรุณ จึงเชื่อว่าพยานได้ให้ถ้อยคำตามความจริง มีน้ำหนักน่าเชื่อถือ สามารถรับฟังได้ ดังนั้นเมื่อพยานให้ถ้อยคำสอดคล้องกับคำให้การของคณะกรรมการตรวจรับพัสดุทั้งสามว่า ผู้ขายได้ทำการส่งมอบเหล็กเส้นข้ออ้อย ๔ ขนาด จำนวน ๒๒,๔๐๐ เส้น ครบถ้วนตามสัญญาแล้ว จึงเชื่อได้ว่าในวันที่ ๑๙ มิถุนายน ๒๕๕๗ ซึ่งคณะกรรมการตรวจรับพัสดุได้ทำการตรวจรับพัสดุ ตามสัญญาเลขที่ e-สพ.๑/มท/๒/๒๕๕๗ ลงวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๕๗ ผู้ขายได้ทำการส่งมอบเหล็กเส้นข้ออ้อยให้แก่ศูนย์สร้างและบูรณะสะพานที่ ๑ (พิจิตร) ครบถ้วนตามสัญญาแล้ว กรณีตามสำนวนการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด จึงมิได้มีความเสียหายเกิดขึ้นแก่ทางราชการ และไม่มีเจ้าหน้าที่ผู้ใดต้องรับผิด สำหรับสำนวนการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง คณะกรรมการตรวจรับพัสดุ และเจ้าหน้าที่พัสดุ รวม ๔ ราย จึงไม่มีความผิดวินัยตามข้อกล่าวหา

๒. สรุปขั้นตอนการดำเนินการ

การสอบข้อเท็จจริงความรับผิดทางละเมิด

๒.๑) ผู้ขอรับการประเมิน และผู้มีส่วนร่วมในผลงาน ประชุมวางแผนทางการสอบสวน

๒.๒) ผู้ขอรับการประเมิน ตรวจสอบข้อเท็จจริง รวบรวมพยานหลักฐาน และนำเสนอผู้มีส่วนร่วมในผลงาน ในฐานะคณะกรรมการสอบสวน เพื่อประชุมพิจารณา

๒.๓) ผู้ขอรับการประเมิน และผู้มีส่วนร่วมในผลงาน เปิดโอกาสให้เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง ชี้แจงข้อเท็จจริง และได้แย้งแสดงพยานหลักฐานของตน

๒.๔) ผู้ขอรับการประเมินจัดทำบันทึกถ้อยคำของผู้ถูกกล่าวหา และพยาน

๒.๕) ผู้ขอรับการประเมิน และผู้มีส่วนร่วมในผลงาน ประชุมเพื่อพิจารณาข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และพยานหลักฐาน เพื่อมีความเห็น และลงมติ

๒.๖) ผู้ขอรับการประเมิน จัดทำรายงานการสอบสวน โดยจัดให้คณะกรรมการสอบสวนทุกคนลงลายมือชื่อ และนำเสนอสำนวนการสอบสวนให้อธิบดีกรมทางหลวงในฐานะผู้มีอำนาจแต่งตั้ง พิจารณาต่อไป

การสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง

๒.๗) ผู้ขอรับการประเมิน และผู้มีส่วนร่วมในผลงาน ประชุมวางแผนทางการสอบสวน

๒.๘) ผู้ขอรับการประเมิน ตรวจสอบข้อเท็จจริง และรวบรวมพยานหลักฐาน นำเสนอผู้มีส่วนร่วมในผลงาน ในฐานะคณะกรรมการสอบสวน เพื่อประชุมพิจารณา

๒.๙) ผู้ขอรับการประเมิน จัดทำบันทึกแจ้งข้อกล่าวหา และสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา

๒.๑๐) ผู้ขอรับการประเมิน และผู้มีส่วนร่วมในผลงาน เปิดโอกาสให้ผู้ถูกกล่าวหา ชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา

๒.๑๑) ผู้ขอรับการประเมิน จัดทำบันทึกถ้อยคำผู้ถูกกล่าวหา และพยาน

๒.๑๒) ผู้ขอรับการประเมิน และผู้มีส่วนร่วมในผลงาน ประชุมเพื่อพิจารณาข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และ พยานหลักฐาน เพื่อมีความเห็น และลงมติ

๒.๑๓) ผู้ขอรับการประเมิน จัดทำรายงานการสอบสวนโดยจัดให้คณะกรรมการสอบสวนทุกคนลงลายมือชื่อ และนำส่งสำนวนการสอบสวนให้อธิบดีกรมทางหลวง พิจารณาต่อไป

๓. ความยุ่งยาก และซับซ้อนในการดำเนินการ

๓.๑) เนื่องจากระยะเวลาที่เกิดเหตุตามข้อกล่าวหาผ่านมาเป็นระยะเวลากว่า ๗ ปี ก่อนที่จะเริ่ม กระบวนการสอบสวน ทำให้การรวบรวมข้อเท็จจริง และพยานหลักฐานมีความยุ่งยาก ซับซ้อน

๓.๒) ภายหลังจากเกิดเหตุ ผู้ถูกกล่าวหาแต่ละราย ได้รับการแต่งตั้ง โยกย้ายให้ไปปฏิบัติราชการในท้องที่ ต่างกัน เป็นเหตุให้การแจ้งข้อกล่าวหา และสรุปพยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหา รวมถึงการสอบถ้อยคำ ผู้ถูกกล่าวหา และพยานบุคคล ต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการที่ยาวนานกว่าปกติ

๓.๓) ช่วงระยะเวลาในการดำเนินการสอบสวน เป็นช่วงที่ประเทศไทยมีการแพร่ระบาดทั่วไปของโรคติดเชื้อ โควิด ๑๙ ซึ่งส่งผลให้การเดินทาง และการประชุมของคณะกรรมการสอบสวน ไม่สามารถดำเนินการได้อย่าง ปกติ รวมถึงการต้องเฝ้าระวังการแพร่ระบาด และการติดเชื้อไวรัส โควิด ๑๙ ดังกล่าว ส่งผลให้กระบวนการ สอบสวนต้องใช้ระยะเวลาเนิ่นนานกว่าปกติ กว่าที่จะดำเนินการได้แล้วเสร็จ

๓.๔) เนื่องจากการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด และการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง เป็น กระบวนการสอบสวนที่ถูกกำหนดไว้ในกฎหมายคนละฉบับต่างหากจากกัน วัตถุประสงค์ของการสอบสวน รวมถึงหลักเกณฑ์ วิธีการในการสอบสวนมีความแตกต่างกัน และไม่สามารถนำผลการสอบสวนของสำนวนหนึ่ง ไปใช้เป็นผลการสอบสวนของอีกสำนวนหนึ่งได้ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องแบ่งแยกกระบวนการสอบสวนของแต่ละ สำนวนออกจากกัน ทำให้การดำเนินการต้องใช้ระยะเวลานาน และใช้ความรอบคอบ รัดกุมในการดำเนิน กระบวนการสอบสวนให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการที่กำหนดไว้ในกฎหมายแต่ละฉบับตามประเภทของการ สอบสวน

๔. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ)

๔.๑ เชิงปริมาณ

มีเจ้าหน้าที่ของรัฐ ได้พิสูจน์ความบริสุทธิ์ และพ้นข้อกล่าวหา จำนวน ๔ ราย

๔.๒ เชิงคุณภาพ

สามารถดำเนินกระบวนการสอบข้อเท็จจริงความรับผิดชอบทางละเมิด และการสอบสวนวินัยอย่างร้ายแรง โดยคำนึงถึงความยุติธรรม และปราศจากอคติ เพื่อเป็นหลักประกันความเป็นธรรมให้แก่ผู้ถูกกล่าวหาเมื่อเข้าสู่ กระบวนการสอบสวน

๕. ประโยชน์ที่หน่วยงานได้รับ

๕.๑) เป็นการแสวงหาข้อเท็จจริง และพยานหลักฐาน เพื่อให้เกิดความยุติธรรมแก่ผู้ถูกกล่าวหา และ เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง โดยเมื่อมีกระบวนการสอบสวนแล้ว พบว่าเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง มิได้ก่อให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ และไม่ได้กระทำความผิดตามข้อกล่าวหา เจ้าหน้าที่ดังกล่าวย่อมมีกำลังใจในการปฏิบัติ หน้าที่ราชการต่อไป โดยไม่รู้สึกว่าตนเองไม่ได้รับความเป็นธรรม

๕.๒) กระบวนการสอบสวน สามารถพิสูจน์ข้อเท็จจริง เพื่อภาพพจน์ และชื่อเสียงที่ดีของหน่วยงาน

ชื่อผลงานลำดับที่ ๒ การแก้ต่างคดีปกครอง หมายเลขดำที่ ๗๙/๒๕๖๕ ศาลปกครองพิษณุโลก ระหว่าง [REDACTED] ผู้ฟ้องคดี กรมทางหลวง ผู้ถูกฟ้องคดี กรณีผู้ฟ้องคดีรับช่วงสิทธิจากผู้เอาประกันภัยเพื่อเรียกค่าเสียหาย จากเหตุต้นไม้ในเขตทางหลวงโค่นล้มทับรถยนต์คันที่ผู้ฟ้องคดีรับประกันภัยไว้

๑. สรุปสาระสำคัญ

[REDACTED] เป็นโจทก์ ยื่นฟ้อง กรมทางหลวง เป็นจำเลย ต่อศาลแขวงพิษณุโลก ในคดีแพ่งหมายเลขดำที่ ม.๑๐๙/๒๕๖๔ โดยเป็นผู้รับประกันวินาศภัย รถยนต์หมายเลขทะเบียน ๗ กม ๘๒๑๑ กรุงเทพมหานคร โดยรับช่วงสิทธิจากผู้เอาประกันภัย เพื่อเรียกค่าเสียหายเป็นเงินจำนวน ๒๒๘,๐๐๘ .๘๖ บาท พร้อมดอกเบี้ย กับ กรมทางหลวง ทั้งนี้เนื่องจากเมื่อวันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๓ เวลาประมาณ ๒๓.๐๐ น. เกิดเหตุต้นไม้ซึ่งอยู่ในเขตทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๐๖๓ ตอน พิษณุโลก - บางกระทุ่ม ที่ กม.๑๒+๙๔๐ โค่นล้มลงมาทับรถยนต์ หมายเลขทะเบียน ๗ กม ๘๒๑๑ กรุงเทพมหานคร ได้รับความเสียหาย ต่อมาคู่ความมีคำขอให้วินิจฉัยเขตอำนาจศาล โดยศาลปกครองพิษณุโลก และศาลแขวงพิษณุโลกพิจารณาแล้ว เห็นว่า คดีดังกล่าวอยู่ในอำนาจการพิจารณาของศาลปกครองพิษณุโลก จึงได้มีการโอนคดีดังกล่าวไปพิจารณาในศาลปกครองพิษณุโลก เป็นคดีปกครองหมายเลขดำที่ ๗๙/๒๕๖๕

ผู้ขอรับการประเมินได้ดำเนินการรวบรวมข้อเท็จจริง และพยานหลักฐาน รวมถึงประเด็นข้อต่อสู้ในคดี เพื่อประสานงานกับพนักงานอัยการผู้รับผิดชอบสำนวน ในการจัดทำคำให้การแก้คดี ยื่นต่อศาลแขวงพิษณุโลกในคดีแพ่ง และต่อมาเมื่อมีการโอนคดีดังกล่าวไปเป็นคดีปกครอง ซึ่งอยู่ในอำนาจการพิจารณาของศาลปกครองพิษณุโลก ผู้ขอรับการประเมินได้ดำเนินการประสานงานกับสำนักงานคดีปกครองพิษณุโลก และพนักงานอัยการผู้รับผิดชอบคดี เพื่อให้ข้อเท็จจริง และนำคำให้การในคดีแพ่งมาใช้เป็นแนวทางในการจัดทำคำให้การ และคำให้การเพิ่มเติม จนกระทั่งต่อมา เมื่อวันที่ ๒ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖ ศาลปกครองพิษณุโลกได้มีคำพิพากษายกฟ้อง เป็นคดีหมายเลขแดงที่ ๕/๒๕๖๖

๒. สรุปขั้นตอนการดำเนินการ

๒.๑) ผู้ขอรับการประเมิน รวบรวมข้อเท็จจริง และพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง

๒.๒) ผู้ขอรับการประเมิน จัดทำบันทึกสรุปข้อเท็จจริง และประเด็นข้อต่อสู้ในคดี เสนอผู้มีส่วนร่วมในผลงาน ในฐานะเป็นผู้ตรวจสอบ กำกับ ดูแลการปฏิบัติงานของผู้ขอรับการประเมิน เพื่อตรวจสอบก่อนนำเสนอผู้อำนวยการสำนักงานทางหลวงที่ ๕ ลงนามในเอกสารดังกล่าว นำส่งให้แก่พนักงานอัยการผู้รับผิดชอบสำนวนต่อไป

๒.๓) ผู้ขอรับการประเมิน ประสานงานกับพนักงานอัยการผู้รับผิดชอบสำนวน ในการจัดทำคำให้การแก้คดี รวมถึงการจัดทำคำให้การเพิ่มเติม

๒.๔) ผู้ขอรับการประเมิน ตรวจสอบ ติดตามผลการดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาล จนกระทั่งศาลปกครองพิษณุโลกมีคำพิพากษา

๓. ความยุ่งยากและซับซ้อนในการดำเนินการ

๓.๑) เจ้าหน้าที่หมวดทางหลวงผู้มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบทางหลวงที่เกิดเหตุ มิได้รวบรวมพยานหลักฐานขณะเกิดเหตุไว้อย่างครบถ้วนสมบูรณ์ ทำให้การรวบรวมพยานหลักฐานเพื่อใช้ประกอบการต่อสู้คดี มีความยุ่งยาก ซับซ้อน

๓.๒) การจัดทำภาพถ่ายขณะปฏิบัติงาน และเอกสารรายงานการปฏิบัติหน้าที่ของหมวดทางหลวง เกี่ยวกับการดูแล บำรุงรักษาต้นไม้ในเขตทางหลวง ยังขาดความสมบูรณ์ ทำให้การพิสูจน์ข้อเท็จจริงในส่วนของ การดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ของหมวดทางหลวง อาจขาดความน่าเชื่อถือในการต่อสู้คดี

๓.๓) ในเบื้องต้น [REDACTED] ผู้ฟ้องคดี ได้ยื่นฟ้อง กรมทางหลวงต่อศาลแขวงพิษณุโลก เป็นคดีแพ่ง ซึ่งกระบวนการจัดทำคำให้การ รวมถึงการดำเนินกระบวนการพิจารณาในศาล จะต้องเป็นไปตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง แต่ต่อมาคู่ความได้มีการยื่นคำร้องขอให้ศาลพิจารณา วินิจฉัยเรื่องเขตอำนาจศาล เนื่องจากมีคู่ความฝ่ายที่เห็นว่าคดีดังกล่าวเป็นคดีปกครองที่อยู่ในอำนาจการพิจารณา พิพากษาของศาลปกครอง และภายหลังศาลได้มีคำวินิจฉัยว่าคดีดังกล่าวมีลักษณะเป็นคดีปกครองที่อยู่ในอำนาจการพิจารณาของศาลปกครอง โดยได้โอนคดีดังกล่าวไปยังศาลปกครองพิษณุโลก ทำให้คู่ความต้องดำเนินกระบวนการพิจารณาภายใต้พระราชบัญญัติ จัดตั้งศาลปกครองและวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ. ๒๕๔๒ รวมถึงระเบียบที่ประชุมใหญ่ตุลาการในคดีปกครองสูงสุด ว่าด้วยวิธีพิจารณาคดีปกครอง พ.ศ.๒๕๔๓ ทำให้ต้องมีการศึกษาเปรียบเทียบการดำเนินกระบวนการพิจารณาในศาลของคดีทั้งสองลักษณะ เพื่อให้สามารถดำเนินการจัดทำคำคู่ความ และดำเนินกระบวนการพิจารณาในศาลที่มีการเปลี่ยนแปลงต่อไปได้

๔. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ)

๔.๑ เชิงปริมาณ

กรมทางหลวงมีสถิติจำนวนคดี ที่สามารถแก้ต่าง / ชนะคดี ในชั้นพิจารณาคดีของศาลเพิ่มมากขึ้น

๔.๒ เชิงคุณภาพ

หน่วยงานของกรมทางหลวง ตระหนักรู้ และใช้ความระมัดระวังมากยิ่งขึ้นในการปฏิบัติงาน เพื่อป้องกันมิให้เกิดอุบัติเหตุจากการโค่นล้มของต้นไม้ในเขตทางหลวง อันอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ใช้ทาง รวมถึงนำข้อบกพร่องดังกล่าว ไปปรับปรุงแผนการดำเนินงานบำรุงปกติ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบำรุงรักษาต้นไม้ในเขตทางหลวง ให้สอดคล้อง และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๕. ประโยชน์ที่หน่วยงานได้รับ

๕.๑) หน่วยงานไม่ต้องชดใช้ค่าเสียหายให้แก่ผู้ฟ้องคดี เป็นการรักษาประโยชน์ของทางราชการ

๕.๒) หน่วยงานของกรมทางหลวง ตระหนักรู้ และใช้ความระมัดระวังมากยิ่งขึ้นในการปฏิบัติงาน เพื่อป้องกันมิให้เกิดอุบัติเหตุจากการโค่นล้มของต้นไม้ในเขตทางหลวง อันอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ผู้ใช้ทาง รวมถึงนำข้อบกพร่องดังกล่าว ไปปรับปรุงแผนการดำเนินงานบำรุงปกติ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการบำรุงรักษาต้นไม้ในเขตทางหลวง ให้สอดคล้อง และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๕.๓) เป็นการคุ้มครองการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่กรมทางหลวง โดยไม่เกิดความรับผิดตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.๒๕๓๙

ชื่อผลงานลำดับที่ ๓ การแก้ต่างคดีปกครอง หมายเลขดำที่ ๑๔๙/๒๕๖๕ ศาลปกครองพิษณุโลก ระหว่าง [REDACTED] ผู้ฟ้องคดี
 แขวงทางหลวงพิษณุโลกที่ ๒ (วังทอง) ที่ ๑ กรมทางหลวง ที่ ๒ ผู้ถูกฟ้องคดี
 กรณี ผู้ฟ้องคดีขอให้ศาลมีคำพิพากษาให้ผู้ถูกฟ้องคดี รื้อถอนสะพานลอยออก
 จากบริเวณด้านหน้าที่ดินของผู้ฟ้องคดี

๑. สรุปสาระสำคัญ

ในปีงบประมาณ พ.ศ.๒๕๖๖ กรมทางหลวง โดยแขวงทางหลวงพิษณุโลกที่ ๒ (วังทอง) มีแผนดำเนินโครงการก่อสร้างโครงข่ายทางหลวงแผ่นดิน โดยการขยายช่องจราจร พร้อมทำการปรับปรุงบริเวณทางแยก ทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๒ ตอน ร้อยโพธิ์ - วังทอง ระหว่าง กม.๒๔๙+๕๐๐ - กม.๒๕๑+๓๕๕ ซึ่งบริเวณที่ตั้งบ้านพักของผู้ฟ้องคดี อยู่ริมทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๑๒ ในช่วงที่จะต้องดำเนินการก่อสร้างโครงการดังกล่าว ทั้งนี้ในการดำเนินโครงการฯ จะต้องทำการก่อสร้างช่องจราจรเพิ่มเติมบริเวณด้านหน้าที่ดินของผู้ฟ้องคดี เพื่อเป็นทางขนาน แต่เนื่องจากบริเวณด้านหน้าที่ดินของผู้ฟ้องคดี มีสะพานลอยที่กรมทางหลวงได้ดำเนินการก่อสร้างมาเป็นระยะเวลานานแล้ว ตั้งอยู่ หากจะทำการก่อสร้างต่อเติมความยาวของสะพานลอยดังกล่าวให้ข้ามทางขนานที่ทำการก่อสร้างขึ้นใหม่ ก็จะทำให้จุดทางขึ้นลงสะพานลอยดังกล่าวบังด้านหน้าที่ดินของผู้ฟ้องคดี ดังนั้นแขวงทางหลวงพิษณุโลกที่ ๒ (วังทอง) จึงจำเป็นต้องพิจารณารูปแบบของการข้ามถนนของคนเดินเท้าบริเวณดังกล่าว โดยมีรูปแบบแนะนำ ๒ รูปแบบ ได้แก่ (๑) คงรูปแบบของสะพานลอยเดิมไว้ โดยมีได้มีการก่อสร้างต่อเติมความยาวของสะพานลอย แต่จะกำหนดเครื่องหมายบนพื้นทางบริเวณทางขนานที่ก่อสร้างขึ้นใหม่ ให้เป็นทางม้าลายคนเดินข้าม หรือ (๒) ทำการก่อสร้างต่อเติมความยาวของสะพานลอยเดิมบนเกาะแบ่งการจราจรในแนวขนานกับทางขนาน เพื่อหลบเลี่ยงด้านหน้าที่ดินของผู้ฟ้องคดี แล้วจึงต่อความยาวของสะพานลอยคร่อมทางขนานเพื่อมาลงยังพื้นราบบริเวณที่ดินใกล้เคียง ซึ่งแขวงทางหลวงพิษณุโลกที่ ๒ (วังทอง) ได้จัดให้มีการประชุมการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่อนำเสนอ และชี้แจงรายละเอียดข้อมูลของโครงการ และเปิดโอกาสให้มีการแสดงความคิดเห็น ข้อเสนอแนะของประชาชน ทั้งนี้ที่ประชุมส่วนใหญ่มีความเห็นให้ดำเนินการตามรูปแบบที่ (๑) คือ คงรูปแบบของสะพานลอยเดิมไว้ โดยมีได้มีการก่อสร้างต่อเติมความยาวของสะพานลอย แต่จะกำหนดเครื่องหมายบนพื้นทางบริเวณทางขนานที่ก่อสร้างขึ้นใหม่ ให้เป็นทางม้าลายคนเดินข้าม แต่ผู้ฟ้องคดีไม่เห็นด้วย และขอให้กรมทางหลวงดำเนินการรื้อย้ายสะพานลอยดังกล่าวออกจากบริเวณด้านหน้าที่ดินของผู้ฟ้องคดี ต่อมาเมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๖๕

[REDACTED] ได้ยื่นฟ้อง แขวงทางหลวงพิษณุโลกที่ ๒ (วังทอง) และกรมทางหลวง ต่อศาลปกครองพิษณุโลก เป็นคดีปกครอง หมายเลขดำที่ ๑๔๙/๒๕๖๕ โดยขอให้ศาลมีคำพิพากษาให้กรมทางหลวงรื้อถอนสะพานลอยออกจากหน้าที่ดินของผู้ฟ้องคดี ในขณะที่เดียวกันผู้ฟ้องคดี ได้มีการร้องเรียนเรื่องดังกล่าวไปยังสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน และสำนักปลัดกระทรวงคมนาคม

ผู้ขอรับการประเมินได้ดำเนินการรวบรวม และตรวจสอบข้อเท็จจริง รวมถึงการแสวงหาพยานหลักฐาน เพื่อชี้แจงขั้นตอนการดำเนินการของหน่วยงานต่อสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน และสำนักปลัดกระทรวงคมนาคม เพื่อแสดงให้เห็นว่าหน่วยงานได้ดำเนินการตามขั้นตอนที่กำหนดในกฎหมาย และระเบียบ ที่เกี่ยวข้องอย่างถูกต้อง ครบถ้วน จนกระทั่งผู้ตรวจการแผ่นดินได้มีคำวินิจฉัยยุติเรื่องร้องเรียนดังกล่าวแล้ว เมื่อวันที่ ๓๑ ตุลาคม ๒๕๖๖ สำหรับการดำเนินกระบวนการพิจารณาในศาลปกครอง ผู้ขอรับการประเมิน ได้ดำเนินการตรวจสอบ และรวบรวมข้อเท็จจริง และพยานหลักฐาน เพื่อเปรียบเทียบข้อกฎหมายระเบียบของทางราชการ โดยได้จัดทำสรุปข้อเท็จจริง และประเด็นข้อต่อสู้คดี เพื่อให้สำนักงานคดีปกครอง

พิษณุโลกดำเนินการจัดทำคำให้การต่อสู้คดี จนกระทั่งศาลปกครองพิษณุโลกมีคำพิพากษายกฟ้อง เมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๖๗

๒. สรุปขั้นตอนการดำเนินการ

๒.๑) ผู้ขอรับการประเมิน รวบรวมข้อเท็จจริง และพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้อง

๒.๒) ผู้ขอรับการประเมิน จัดทำบันทึกสรุปข้อเท็จจริง และประเด็นข้อต่อสู้ในคดี เสนอผู้มีส่วนร่วมในผลงาน ในฐานะเป็นผู้ตรวจสอบ กำกับ ดูแลการปฏิบัติงานของผู้ขอรับการประเมิน เพื่อตรวจสอบก่อนนำเสนอผู้อำนวยการสำนักงานทางหลวงที่ ๕ ลงนามในเอกสารดังกล่าว นำส่งให้แก่พนักงานอัยการผู้รับผิดชอบสำนวนต่อไป

๒.๓) ผู้ขอรับการประเมิน ประสานงานกับพนักงานอัยการผู้รับผิดชอบสำนวน ในการจัดทำคำให้การแก้คดี รวมถึงการจัดทำคำให้การเพิ่มเติม

๒.๔) ผู้ขอรับการประเมิน ตรวจสอบ ติดตามผลการดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาล จนกระทั่งศาลปกครองพิษณุโลกมีคำพิพากษา

๓. ความยุ่งยากและซับซ้อนในการดำเนินการ

๓.๑) นอกจากผู้ฟ้องคดีจะเลือกใช้สิทธิทางศาล โดยการนำคดีฟ้องต่อศาลปกครองพิษณุโลกแล้ว ผู้ฟ้องคดียังดำเนินการส่งเรื่องร้องเรียนไปยังหน่วยงานอื่นด้วย ได้แก่ ผู้ตรวจการแผ่นดิน และสำนักงานปลัดกระทรวงคมนาคม ซึ่งเป็นเหตุให้จะต้องมีการดำเนินการในส่วนของการออกตรวจสอบสถานที่เกิดเหตุ และประชุมร่วมกับหน่วยงานที่รับเรื่องร้องเรียนเพื่อแสวงหาข้อเท็จจริง และแก้ไขปัญหาให้ผู้ฟ้องคดี และยังคงจัดให้มีการชี้แจงหรือตอบข้อร้องเรียนดังกล่าวเป็นลายลักษณ์อักษร จึงก่อให้เกิดความยุ่งยาก ซับซ้อนในการดำเนินการมากขึ้น

๓.๒) พยานหลักฐาน และข้อเท็จจริงเกี่ยวกับการก่อสร้างสะพานลอยที่พิพาท ไม่สามารถตรวจสอบได้อย่างแน่ชัด เนื่องจากการก่อสร้างสะพานลอยดังกล่าว เกิดขึ้นเป็นระยะเวลาไม่ต่ำกว่า ๒๐ ปี เป็นเหตุให้หน่วยงานไม่สามารถสืบค้น หรือแสวงหาพยานเอกสารที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการต่อสู้คดีได้

๔. ผลสำเร็จของงาน (เชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ)

๔.๑ เชิงปริมาณ

กรมทางหลวงมีสถิติจำนวนคดี ที่สามารถแก้ต่าง / ชนะคดี ในชั้นพิจารณาคดีของศาลเพิ่มมากขึ้น

๔.๒ เชิงคุณภาพ

หน่วยงานของกรมทางหลวง ตระหนักรู้ และใช้ความระมัดระวังมากยิ่งขึ้นในการปฏิบัติงานเพื่อมิให้เกิดผลกระทบต่อสิทธิ เสรีภาพของประชาชน

๕. ประโยชน์ที่หน่วยงานได้รับ

๕.๑) หน่วยงานไม่ต้องดำเนินการรื้อย้ายสะพานลอยที่พิพาท เป็นการรักษาประโยชน์ของทางราชการ

๕.๒) หน่วยงานของกรมทางหลวง ตระหนักรู้ และใช้ความระมัดระวังมากยิ่งขึ้นในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะการพิจารณารูปแบบของการก่อสร้าง เพื่อลดผลกระทบ และความเดือดร้อนต่อประชาชน

๕.๓) เป็นการคุ้มครองการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่กรมทางหลวง โดยไม่เกิดความรับผิดชอบตามพระราชบัญญัติความรับผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ.๒๕๓๙

ชื่อข้อเสนอแนวคิด

เรื่อง คำแนะนำการปฏิบัติงานด้านการควบคุม ดูแลที่ดินสงวนนอกเขตทางของกรมทางหลวง ภายหลังจากการประกาศใช้พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.๒๕๖๒

๑. สรุปหลักการและเหตุผล

กรมทางหลวง เป็นหน่วยงานที่มีที่ดินในความควบคุมดูแลอยู่หลายประเภท โดยมีสถานะของที่ดินแต่ละประเภทแตกต่างกันไปตามกฎหมายแต่ละฉบับ โดยที่ดินที่กรมทางหลวงควบคุมดูแลซึ่งตั้งอยู่นอกเขตทางหลวง ที่เรียกว่าที่ดินสงวนนอกเขตทางนั้น มีการครอบครองใช้ประโยชน์ทั้งเป็นที่ตั้งของสำนักงาน หรือสงวนไว้เพื่อประโยชน์แก่ทางมาตั้งแต่อดีต โดยมีลักษณะของการได้มาของที่ดินหลายรูปแบบ เช่น การประกาศสงวนโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม ตามพระราชบัญญัติทางหลวง หรือการได้มาโดยการปักป้ายประกาศสงวนไว้แต่เพียงอย่างเดียว ทั้งนี้ในอดีตได้เคยมีการนำที่ดินสงวนเหล่านี้ไปขึ้นทะเบียนเป็นที่ราชพัสดุ อาจด้วยความเข้าใจที่คลาดเคลื่อน หรือด้วยการร้องขอของหน่วยงานในสังกัดกรมธนารักษ์ โดยความเข้าใจว่าที่ดินสงวนของกรมทางหลวงมีสถานะเป็นที่ราชพัสดุ จนเกิดความไม่ชัดเจน และก่อให้เกิดความสับสนแก่เจ้าหน้าที่ผู้มีหน้าที่ในการควบคุมดูแลที่ดินสงวนข้างต้น จนเป็นเหตุให้ต้องมีการหารือเรื่องสถานะของที่ดินสงวนของกรมทางหลวง ไปยังสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ทั้งนี้คณะกรรมการกฤษฎีกาได้พิจารณาว่าที่ดินสงวนของกรมทางหลวงที่ได้มาโดยการประกาศสงวนนั้น มีฐานะเป็นสาธารณะสมบัติของแผ่นดินประเภทที่รกร้างว่างเปล่า ตามมาตรา ๑๓๐๔ (๑) ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มิใช่ที่ราชพัสดุ แต่หากกรมทางหลวงได้เข้าไปใช้ประโยชน์ในที่ดินดังกล่าวแล้ว ก็จะทำให้ที่ดินนั้นเป็นทรัพย์สินใช้เพื่อประโยชน์ของแผ่นดินโดยเฉพาะ ตามมาตรา ๑๓๐๔ (๓) แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ซึ่งถือว่าเป็นที่ราชพัสดุ อย่างไรก็ตาม แม้ว่าคณะกรรมการกฤษฎีกาจะมีความเห็นดังกล่าวแล้วก็ตาม แต่ในการพิจารณาการใช้ประโยชน์ของกรมทางหลวงว่าจะต้องดำเนินการอย่างไรจึงจะถือว่าเป็นการใช้ประโยชน์ หรือจำนวนเนื้อที่ที่ใช้ประโยชน์มีเพียงใด จะต้องพิจารณาจากวัตถุประสงค์ของการสงวน หรือหวงห้ามประกอบกับการเข้าไปใช้ประโยชน์จริง ซึ่งในข้อเท็จจริงยังเกิดปัญหาในทางปฏิบัติอยู่ไม่น้อย

ภายหลังจากที่ได้มีการยกเลิกพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.๒๕๑๘ โดยได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.๒๕๖๒ ซึ่งพระราชบัญญัตินี้ดังกล่าว ใน มาตรา ๖ (๓) ได้มีการบัญญัติให้ที่ราชพัสดุมีความหมายครอบคลุมถึงที่ดินสงวน หรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของทางราชการตามกฎหมาย มีผลให้ที่ดินสงวนนอกเขตทางของกรมทางหลวงทุกแปลง มีสถานะเป็นที่ราชพัสดุ ตาม มาตรา ๖ (๓) แห่งพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.๒๕๖๒ ในทันทีที่พระราชบัญญัตินี้มีผลบังคับใช้ และก่อให้เกิดหน้าที่แก่กรมทางหลวง หลายประการ ได้แก่

- (๑) ต้องนำส่งเอกสารที่เกี่ยวข้องกับที่ดินสงวนทุกแปลงเพื่อขึ้นทะเบียนเป็นที่ราชพัสดุ
- (๒) ต้องแจ้งวัตถุประสงค์ และทำความเข้าใจกับกรมธนารักษ์ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง
- (๓) มีหน้าที่ใช้ที่ราชพัสดุให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และความตกลงที่ทำไว้กับกรมธนารักษ์
- (๔) จัดทำรายงานเกี่ยวกับการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา และใช้ที่ราชพัสดุเสนอต่อกรมธนารักษ์

นอกจากนั้น กรมธนารักษ์ ยังมีอำนาจเรียกคืนที่ราชพัสดุจากกรมทางหลวง ในกรณีที่เขาเงื่อนไขตาม มาตรา ๒๒ และยังสามารณำที่ราชพัสดุจากกรมทางหลวงไปจัดหาประโยชน์ตาม มาตรา ๒๕ และ ๒๖ ได้ด้วย ดังนั้น เจ้าหน้าที่กรมทางหลวง ผู้มีหน้าที่ในการควบคุม ดูแลที่ดินสงวนนอกเขตทาง จึงจำเป็นต้องมีความรู้ ความเข้าใจในความเปลี่ยนแปลงของสถานะที่ดินดังกล่าว โดยต้องควบคุม ดูแล และใช้ประโยชน์ใน

ที่ดินสงวนนอกเขตทางให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังต้องมีความเข้าใจในหน้าที่ที่เพิ่มขึ้นตามกฎหมายดังกล่าวด้วย

๒. บทวิเคราะห์/แนวความคิด/ข้อเสนอ และข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้นและแนวทางแก้ไข

๒.๑ บทวิเคราะห์

การตราพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.๒๕๖๒ โดยบัญญัติให้ความหมายของที่ราชพัสดุ ครอบคลุมถึงที่ดินสงวนของส่วนราชการ เพื่อเป็นการแก้ไขปัญหาความคลุมเครือ ไม่ชัดเจนของกฎหมาย ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาข้อขัดแย้งระหว่างหน่วยงานของรัฐ ดังนั้น เมื่อดินสงวนนอกเขตทางของกรมทางหลวง ไม่ว่าจะเป็นการได้มาโดยการประกาศสงวนโดยอำนาจรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม ตามพระราชบัญญัติทางหลวง หรือการครอบครองปักป้ายสงวนหวงห้ามไว้ เพื่อประโยชน์ในงานทางโดยมิได้มีการประกาศสงวนโดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมก็ตาม ที่ดินสงวนนอกเขตทางดังกล่าว ไม่ใช่ที่ดินที่ใช่เป็นทางหลวงอันเป็นสาธารณประโยชน์หรือสงวน หรือหวงห้ามไว้สำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน แต่เป็นที่ดินสงวนหรือหวงห้ามไว้เพื่อประโยชน์ของทางราชการตามกฎหมาย ตามมาตรา ๖ (๓) แห่งพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.๒๕๖๒ ซึ่งส่งผลให้กรมทางหลวงต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดไว้ใน พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.๒๕๖๒ และในขณะเดียวกันก็ให้อำนาจกรมธนารักษ์ในฐานะเป็นหน่วยงานผู้มิบทบาทสำคัญในการตรากฎหมาย ในการควบคุม และกำกับการใช้ประโยชน์ในที่ราชพัสดุดังกล่าวด้วย

๒.๒ แนวความคิด

กรมทางหลวง ซึ่งมีที่ดินในความควบคุมดูแลจำนวนมาก จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการปกครองดูแล บำรุงรักษา และใช้ประโยชน์ในที่ดินให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ อย่างคุ้มค่า และมีประสิทธิภาพ ดังนั้น เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับการควบคุม ดูแลที่ดินดังกล่าว โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่หมวดทางหลวง และแขวงทางหลวง ซึ่งมีที่ดินสงวนนอกเขตทางอยู่ในความควบคุม ดูแล จึงต้องมีความรู้ ความเข้าใจ อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย รวมถึงใส่ใจในการตรวจตราที่ดินในความควบคุมดูแลอย่างสม่ำเสมอ เพื่อมิให้เกิดปัญหาในการปกครอง ดูแลที่ดินสงวนนอกเขตทางดังกล่าว

๒.๓ ข้อเสนอ

(๑) ดำเนินการจัดทำทะเบียนควบคุมที่ดินสงวนนอกเขตทางที่อยู่ในความควบคุมดูแลทุกแปลง ให้เป็นปัจจุบัน ทั้งนี้โดยจำแนกออกเป็นที่ดินสงวนที่ได้นำขึ้นทะเบียนเป็นที่ราชพัสดุแล้ว และที่ดินสงวนที่ยังมิได้ดำเนินการนำขึ้นทะเบียนเป็นที่ราชพัสดุ

(๒) ดำเนินการนำที่ดินสงวนที่ยังมิได้นำขึ้นทะเบียนเป็นที่ราชพัสดุ นำส่งขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุตามหลักเกณฑ์ วิธีการที่กำหนดไว้ใน มาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.๒๕๖๒

(๓) ควบคุมการใช้ประโยชน์ในที่ราชพัสดุให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ และความตกลงที่ทำไว้กับกรมธนารักษ์ รวมถึงมีหน้าที่ในการดูแล และบำรุงรักษาที่ราชพัสดุให้คงอยู่ในสภาพที่เหมาะสมแก่การใช้ประโยชน์อยู่เสมอ รวมถึงการระมัดระวังมิให้เกิดการบุกรุก หรือความเสียหายใด ๆ แก่ที่ราชพัสดุ

(๔) จัดทำรายงานเกี่ยวกับการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา และใช้ที่ราชพัสดุเสนอต่อกรมธนารักษ์ตามระเบียบ และรอบระยะเวลาที่กำหนด

(๕) ให้ความรู้กับเจ้าหน้าที่หมวดทางหลวง แขวงทางหลวง ผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการควบคุม ดูแลที่ดินสงวนของกรมทางหลวง เกี่ยวกับพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.๒๕๖๒ โดยการอบรม สัมมนา เผยแพร่ความรู้ เพื่อให้เจ้าหน้าที่มีความรู้ ความเข้าใจในสถานะของที่ดินสงวนในปัจจุบัน รวมถึงหน้าที่ตามกฎหมายกำหนดให้ต้องปฏิบัติ

๒.๔ ข้อจำกัดที่อาจเกิดขึ้น และแนวทางแก้ไข

(๑) เจ้าหน้าที่ยังไม่ทราบความเปลี่ยนแปลงของสถานะที่ดินสงวนนอกเขตทางภายหลังการประกาศใช้พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.๒๕๖๒ ทั้งนี้อาจยังเข้าใจว่าที่ดินสงวนนอกเขตทางของกรมทางหลวงมิได้มีสถานะเป็นที่ราชพัสดุ ดังนั้น จึงมิได้ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ ที่กำหนดไว้ในกฎหมายดังกล่าว

(๒) เจ้าหน้าที่ยังไม่ให้ความสำคัญในเรื่องอำนาจหน้าที่ ที่เปลี่ยนแปลงไปตามพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.๒๕๖๒ ซึ่งอาจส่งผลให้กรมธนารักษ์เรียกคืนที่ราชพัสดุจากส่วนราชการได้ หากส่วนราชการมิได้ปฏิบัติหน้าที่ที่กำหนดไว้ตาม มาตรา ๒๐ หรือมาตรา ๒๑ แห่งพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.๒๕๖๒

(๓) แนวทางแก้ไขในเบื้องต้น กรมทางหลวงควรมีข้อสั่งการ หรือกำกับให้หน่วยงานในสังกัด ดำเนินการสำรวจ และจัดทำทะเบียนควบคุมที่ดินสงวนนอกเขตทางให้เป็นปัจจุบัน และสอดคล้องกับสาระสำคัญของที่ดินที่เปลี่ยนแปลงไปตาม พระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.๒๕๖๒ ที่มีผลบังคับใช้ และนำที่ดินสงวนนอกเขตทางที่ยังมิได้ขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุ นำขึ้นทะเบียนที่ราชพัสดุให้ถูกต้อง

(๔) ในระยะยาว ควรจัดให้มีการอบรม ให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะเจ้าหน้าที่หมวดทางหลวง และเจ้าหน้าที่แขวงทางหลวง เพื่อให้ทราบแนวทางการปฏิบัติหน้าที่ตามขั้นตอน และวิธีการที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติที่ราชพัสดุ พ.ศ.๒๕๖๒

๓. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

๓.๑) เจ้าหน้าที่กรมทางหลวง มีความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องสถานะของที่ดินสงวนอย่างถูกต้อง

๓.๒) กรมทางหลวง มีการใช้ประโยชน์ในที่ดินราชพัสดุตามวัตถุประสงค์ และเงื่อนไขที่แจ้งไว้ต่อกรมธนารักษ์ และมีการจัดทำรายงานเกี่ยวกับการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา และใช้ที่ราชพัสดุได้อย่างถูกต้อง

๓.๓) กรมทางหลวง ไม่ถูกเรียกคืนที่ราชพัสดุ โดยสามารถใช้ประโยชน์ในที่ราชพัสดุได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๔. ตัวชี้วัดความสำเร็จ

๔.๑) กรมทางหลวง มีจำนวนที่ดินสงวนที่นำขึ้นทะเบียนเป็นที่ราชพัสดุครบถ้วน

๔.๒) กรมทางหลวง มีการจัดทำรายงานเกี่ยวกับการปกครอง ดูแล บำรุงรักษา และใช้ที่ราชพัสดุอย่างถูกต้องตามกำหนดระยะเวลา

ข้าพเจ้าขอรับรองว่าข้อความดังกล่าวข้างต้นถูกต้องและเป็นความจริงทุกประการ

(ลงชื่อ) (ผู้ขอรับการประเมิน)

(นายสมศักดิ์ จึงสำเร็จการ)

(วันที่ ๑๕ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๗)

ได้ตรวจสอบแล้วขอรับรองว่าผลงานดังกล่าวข้างต้นถูกต้องตรงกับความเป็นจริงทุกประการ

(ลงชื่อ) (ผู้บังคับบัญชาที่กำกับดูแล)

(นายปรากร ปวงแก้ว)

(วันที่ ๑๕ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๗)

(ลงชื่อ) (ผู้บังคับบัญชาที่เหนือขึ้นไป)

(นายพันธุศักดิ์ สัตยเทวา)

(วันที่ ๑๕ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๗)